

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 20 lipca 2021 r.

Znak: WK-610/3/4/21

Pan
Leszek Żogała
Wójt Gminy
Gieraltowice

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 21 stycznia do 15 marca 2021 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Gminy Gieraltowice**, za okres od 1 stycznia 2017 r. do 15 marca 2021 r. Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli podpisanym w dniu 21 maja 2021 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2137).

W zakresie zamówień publicznych:

- *W 2017 r. i w 2020 r. przeprowadzono postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w których nieprawidłowo sporządzono protokoły postępowania poprzez:*
 - *błędne wskazanie powodów odrzucenia ofert, a zgodnie z art. 96 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2015 r. poz. 2164 z późn. zm.), w trakcie prowadzenia postępowania o udzielenia zamówienia zamawiający sporządza protokół zawierający powody odrzucenia ofert. Wskazanie ww. danych jest także wymagane wzorem protokołu postępowania o udzielenie zamówienia określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz.U. z 2016 r. poz. 1128). Powyższe dotyczyło:*
 - *zadania pn.: „Rozbudowa ul. Stachury w Gieraltowicach wraz z budową kanalizacji deszczowej, chodnika oraz ścieżki rowerowej i remont odcinka ul. Południowej w Przyszowicach” (postępowanie z 2017 r. PN/3/2017) w trybie przetargu nieograniczonego, gdzie w protokole postępowania wskazano, że podstawą prawną odrzucenia trzech ofert był art. 89 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy Prawo zamówień publicznych, tj. oferty odrzucone zostały ze względu na rażąco niską cenę, natomiast faktycznie oferty zostały odrzucone na podstawie art. 90 ust. 3 tej ustawy, ze względu na fakt niezłożenia przez wykonawców wyjaśnień w odpowiedzi na wezwanie zamawiającego dotyczące ww. kwestii.*

- zadania pn.: „Adaptacja pomieszczeń dla OSP Paniówki na potrzeby przedszkola oraz usunięcie wad (usterek gwarancyjnych) w budynku przedszkola w Paniówkach” (postępowanie z 2020 r. PN/8/2020 – postępowanie unieważnione) w trybie przetargu nieograniczonego, gdzie w protokole postępowania nieprawidłowo zapisano, że nie odrzucono żadnej oferty, nie wskazano nazwy odrzuconej oferty oraz powodów jej odrzucenia.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, niewłaściwa informacja o odrzuconych ofertach w protokole postępowania wynikała z błędu pracownika.

- niewskazanie przyczyn braku podziału zamówień na części, co było wymagane art. 96 ust. 1 pkt 11 ustawy – Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym w trakcie prowadzenia postępowania o udzielenia zamówienia, zamawiający sporządza protokół zawierający powody niedokonania podziału zamówienia na części.

Powyższe dotyczyło trzech unieważnionych postępowań na zadanie pn. „Adaptacja pomieszczeń dla OSP Paniówki na potrzeby przedszkola oraz usunięcie wad (usterek gwarancyjnych) w budynku przedszkola w Paniówkach” przeprowadzonych w 2020 r. (nr PN/2/2020, PN/8/2020, PN/12/2020), gdzie w protokołach wszystkich trzech postępowań nie wskazano przyczyn braku podziału zamówień na części.

Inwestycja składała się z dwóch zadań, z innym terminem realizacji i o różnym przedmiocie. W protokołach postępowań wskazano, że zamawiający: „nie dokonał podziału na części ze względu na zakres oraz wartość zamówienia”.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, Zamawiający nie uzasadnił w protokole szczegółowo swojej decyzji w tym zakresie, ponieważ nie brał pod uwagę podziału niniejszego zamówienia na części. W wyjaśnieniach wskazano uzasadnienie tej decyzji, tj. celowe niedokonanie podziału zamówienia na części ze względu na zakres zamówienia mający wpływ na organizację prowadzonych robót budowlanych na czynnym obiekcie jakim jest przedszkole oraz ze względu na kwestię odpowiedzialności gwarancyjnej za wykonane roboty jednego Wykonawcy.

Protokoły ww. postępowań sporządzali pracownicy Referatu Inwestycji, Zamówień Publicznych i Szkód Górniczych (w wyniku zmiany nazwy: Referatu Inwestycji i Zamówień Publicznych). Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Gierałtowiec w zakresie prawidłowego sporządzania dokumentacji postępowania o zamówienie publiczne, w szczególności wskazywania w dokumentach zamówienia powodów niedokonania podziału zamówienia na części stosownie do art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2019 z późn. zm.) oraz sporządzania protokołu postępowania w trybie podstawowym zgodnie ze wzorem tego protokołu stanowiącym załącznik nr 8 do rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie protokołu postępowania oraz dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz.U. z 2020 r. poz. 2434), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305).

W zakresie podatku od nieruchomości:

– *W latach 2016 - 2020 do dnia kontroli, nieprawidłowo przeprowadzono czynności mające na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności danych wykazanych przez podatników podatku od nieruchomości o posiadanych nieruchomościach oraz nie wezwano podatników do złożenia korekt deklaracji podatkowych oraz do wyjaśnienia przyczyn ich niezłożenia. Zgodnie z art. 272 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r., poz. 613 z późn. zm.), organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. Stosownie do art. 274a § 1 tej ustawy, organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do ich złożenia, jeżeli nie zostały złożone mimo takiego obowiązku. W myśl art. 274a § 2 tej ustawy, w razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji, organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych. Powyższe dotyczyło:*

- *podatników (jednostki oświatowe) o nr kart kontowych: 597, 9205, 9206, 9204, którzy w złożonych deklaracjach na podatek od nieruchomości na lata 2017 - 2020 deklarowali grunty i budynki zajęte na działalność oświatową - zwolnione na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2016 r. poz. 716 z późn. zm.). Zgodnie ze wskazanym przepisem, zwolnione z podatku od nieruchomości są publiczne i niepubliczne jednostki organizacyjne objęte systemem oświaty oraz prowadzące je organy, w zakresie nieruchomości zajętych na działalność oświatową. Zwolnienie z art. 7 ust. 2 pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych nie dotyczy nieruchomości lub ich części zajętych na udzielanie świadczeń zdrowotnych.*

W trakcie kontroli wezwano jednostki oświatowe do złożenia wyjaśnień w sprawie zaniechania deklarowania do opodatkowania pomieszczeń zajętych przez pielęgniarki. Zgodnie z wyjaśnieniami Kierownika Referatu Podatków i Opłat Lokalnych, dyrektorzy zapewniają uczniom korzystanie z profilaktyki zdrowotnej i świadczeń gwarantowanych pielęgniarki szkolnej, natomiast w szkołach nie zostały wydzielone pomieszczenia przeznaczone wyłącznie do prowadzenia zadań z medycyny szkolnej. Ze względu na trudne warunki lokalowe i brak stosownej ilości pomieszczeń, w czasie nieobecności pielęgniarki to samo pomieszczenie jest wykorzystywane przez pozostałych specjalistów zatrudnionych w szkołach (tj. logopeda, psycholog, pedagog) lub do innych celów dydaktycznych. W związku z powyższym, nie były deklarowane do opodatkowania stawką właściwą dla budynków zajętych na udzielanie świadczeń zdrowotnych żadne wydzielone w ww. szkołach pomieszczenia. W przypadku jednego podatnika została zawarta pomiędzy Dyrektorem szkoły, a osobą fizyczną – pielęgniarką, umowa bezpłatnego użyczenia gabinetu w okresie od 1 września 2019 r.

W trakcie kontroli osoba fizyczna złożyła informację w sprawie podatku od nieruchomości, na wezwanie organu podatkowego. Na jej podstawie organ podatkowy wydał dwie decyzje z dnia 19 lutego 2021 r. ustalające wysokość podatku od nieruchomości w wysokości 34,00 zł za 2019 r. oraz 110,00 zł za 2020 r. W dniu 1 marca 2021 r. podatnik wpłacił należny podatek.

W pozostałych przypadkach nie wszczynano postępowań w celu opodatkowania pomieszczeń zajętych na działalność inną niż oświatowa.

- *podatnika o nr karty kontowej 207, który nie złożył korekty deklaracji na podatek od nieruchomości za 2019 r. w związku ze zmianą powierzchni gruntów oddanych w użyczenie. W dniu 2 stycznia 2019 r. została zawarta z podatnikiem umowa użyczenia. Przedmiotem użyczenia był budynek użytkowy oraz boiska sportowe o powierzchni 26.119 m². Umowa została zawarta na czas nieokreślony od 1 stycznia 2019 r. Dokument przekazano do Referatu Podatków i Opłat Lokalnych w dniu 4 lutego 2019 r. Przed dniem 1 stycznia 2019 r. obowiązywała umowa z dnia 2 stycznia 2007 r., której przedmiotem był ten sam budynek użytkowy oraz boisko sportowe o powierzchni 11.241 m². Zwiększeniu od 1 stycznia 2019 r. uległa powierzchnia gruntów o 14.878 m². Powierzchnia użyczonych budynków nie uległa zmianie.*

W dniu 30 stycznia 2019 r. podatnik złożył deklarację na podatek od nieruchomości na 2019 r., w której wykazał jako zwolnione na podstawie § 1 ust. 1 uchwały Nr XLII/320/14 Rady Gminy Gierałtowice z dnia 26 maja 2014 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości m.in. grunty pozostałe o powierzchni 11.241 m².

W myśl zapisów ww. uchwały, zwalnia się w podatku od nieruchomości grunty, budynki oraz budowle lub ich części przeznaczone do uprawiania i organizowania sportu w rozumieniu ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz.U. z 2010 r. Nr 127, poz. 857 z późn. zm.), w tym służące ich funkcjonowaniu grunty budynki oraz budowle, lub ich części, za wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej.

Podatnik nie złożył korekty deklaracji na podatek od nieruchomości, w której wykazano by powierzchnię gruntów zgodną z zawartą w dniu 2 stycznia 2019 r. umową użyczenia.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2014 r. poz. 849 z późn. zm.), obowiązek podatkowy powstaje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstały okoliczności uzasadniające powstanie tego obowiązku.

Wobec powyższego obowiązek zadeklarowania większej powierzchni gruntów powstał od dnia 1 lutego 2019 r.

W deklaracji na podatek od nieruchomości na 2020 r. podatnik wykazał prawidłową powierzchnię gruntów, tj. zgodną z umową użyczenia z dnia 2 stycznia 2019 r.

W związku z powyższym nieprawidłowo w 2019 r. ustalono kwotę udzielonego na podstawie uchwały Nr XLII/320/14 Rady Gminy Gierałtowice z dnia 26 maja 2014 r. zwolnienia w podatku od nieruchomości dla ww. podatnika i wprowadzono błędne dane w zakresie gruntów pozostałych do ewidencji dotyczącej skutków zwolnień za 2019 r. W ww. ewidencji wykazano kwotę 101.845,58 zł, zaś winno być 107.928,58 zł.

Kwota 101.845,58 zł została wykazana w sprawozdaniach rocznych Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych oraz Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres sprawozdawczy od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.

- *podatnika o nr karty kontowej 6871, który nie złożył korekty deklaracji na podatek od nieruchomości za 2018 r. w związku ze zmianą powierzchni budynków oddanych w użyczenie. W dniu 3 stycznia 2005 r. została zawarta z podatnikiem umowa użyczenia na czas nieoznaczony. Przedmiotem użyczenia był lokal użytkowy o powierzchni 193 m². Kolejną umowę użyczenia zawarto w dniu 2 stycznia 2018 r. z mocą obowiązującą od 2 stycznia 2018 r. Zgodnie z treścią umowy przedmiotem użyczenia była część budynku użytkowego o powierzchni 139,86 m², w tym magazynek pod schodami o powierzchni 5 m²*

mieszczący się w klatce schodowej (do deklarowania 134,86 m²).

Podatnikowi przysługiwało zwolnienie na podstawie § 1 ust. 2 uchwały Nr XLII/320/14 Rady Gminy Gieraltowice z dnia 26 maja 2014 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości. W myśl zapisów ww. uchwały zwalnia się w podatku od nieruchomości grunty, budynki lub ich części wykorzystywane na działalność statutową, polegającą na świadczeniu (wykonywaniu) zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej w rozumieniu przepisów o ochronie przeciwpożarowej, z wyjątkiem nieruchomości wykorzystywanych na prowadzenie działalności gospodarczej.

W deklaracji na podatek od nieruchomości na 2018 r. złożonej do Urzędu Gminy Gieraltowice podatnik wykazał budynki o powierzchni 134,86 m² za cały okres, tj. od stycznia do grudnia 2018 r., pomimo iż zgodnie z postanowieniami umowy użyczenia z dnia 2 stycznia 2018 r. umowa ta obowiązywała od 2 stycznia 2018 r.

Zgodnie postanowieniami art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2014 r. poz. 849 z późn. zm.), obowiązek podatkowy powstaje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstały okoliczności uzasadniające powstanie tego obowiązku. Obowiązek podatkowy powstał od 1 lutego 2018 r. Podatnik nie złożył korekty deklaracji na podatek od nieruchomości na 2018 r.

W związku z powyższym, nieprawidłowo w 2018 r. ustalono kwotę udzielonego na podstawie uchwały Nr XLII/320/14 Rady Gminy Gieraltowice z dnia 26 maja 2014 r. zwolnienia w podatku od nieruchomości dla ww. podatnika i wprowadzono błędne dane w zakresie budynków pozostałych do ewidencji dotyczącej skutków zwolnień za 2019 r. W ww. ewidencji wykazano kwotę 103.084,27 zł, zaś winno być 103.120,77 zł.

Kwota 103.084,27 zł została wykazana w sprawozdaniach rocznych Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych oraz Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres sprawozdawczy od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r.

Do zadań Kierownika Referatu Podatków i Opłat Lokalnych należało prowadzenie spraw związanych z wymiarem w podatku od nieruchomości dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych, w tym spółek nieposiadających osobowości prawnej. Nadzór w tym zakresie sprawował p. Michał Kafanke – Skarbnik Gminy Gieraltowice.

Wniosek nr 2

Ponownie przeanalizować prawidłowość opodatkowania nieruchomości pozostających w posiadaniu jednostek oświatowych, stosownie do art. 274a § 1, § 2, art. 272 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r. r. poz. 1325 z późn. zm.) w związku wymogami art. 2 ust. 1, art. 6 ust. 9 pkt 2, art. 7 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.), a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wszcząć wobec ww. podatników postępowanie podatkowe w trybie art. 165 ustawy Ordynacja podatkowa w celu ustalenia prawidłowego wymiaru.

Wniosek nr 3

Prawidłowo ustalić kwotę udzielonych ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości dla podatników o nr kart kontowych 6871 za 2018 r. oraz 207 za 2019 r., mając na uwadze postanowienia uchwały Nr XLII/320/14 Rady Gminy Gieraltowice z dnia 26 maja 2014 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości, a następnie ująć dane w ewidencji podatkowej oraz wykazać w sprawozdaniach: Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki

samorządu terytorialnego oraz Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych gminy, mając na uwadze przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2004 r w sprawie ewidencji podatkowej nieruchomości (Dz.U. Nr 107, poz. 1138), art. 7a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.), § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1564 z późn. zm.), § 3 ust. 1 pkt 10 i 12 oraz § 7 ust. 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik Nr 36 do ww. rozporządzenia.

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Podatków i Opłat Lokalnych w zakresie prawidłowego dokonywania czynności sprawdzających złożonych deklaracji w sprawie podatku od nieruchomości, w tym w zakresie nieruchomości zwolnionych z podatku od nieruchomości, mając na uwadze art. 272 pkt 3, art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r., poz. 1325 z późn. zm.), art. 2 ust. 1 pkt 1 i 2, art. 1a ust. 1 pkt 1, art. 6 ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.), a ponadto art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305).

- *W 2019 r. nie ujęto w ewidencji podatników prowadzonej w systemie elektronicznym podatnika zwolnionego z podatku od nieruchomości na podstawie uchwały Nr XLII/320/14 Rady Gminy Gieraltowice z dnia 26 maja 2014 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości.*

Zgodnie z art. 7a ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2014 r. poz. 849 z późn. zm.) dla potrzeb wymiaru i poboru podatku od nieruchomości oraz podatku rolnego i podatku leśnego organy podatkowe prowadzą ewidencję podatkową nieruchomości w systemie informatycznym. Natomiast art. 7 ust. 2 ww. ustawy stanowi, że ewidencja podatkowa nieruchomości zawiera dane o podatnikach i przedmiotach opodatkowania, w szczególności wynikające z informacji i deklaracji składanych przez podatników na podstawie przepisów ustawy oraz przepisów o podatku rolnym i podatku leśnym, danych zawartych w księgach wieczystych, w ewidencji gruntów i budynków oraz innych ewidencjach i rejestrach, w tym prowadzonych przez organy administracji publicznej.

Zasady prowadzenia ewidencji podatkowej nieruchomości w systemie informatycznym przez organy podatkowe, w tym zakres informacji objętych tą ewidencją, zostały określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie ewidencji podatkowej nieruchomości (Dz. U. Nr 107, poz. 1138).

Zgodnie z § 1 ust. 2 uchwały Nr XLII/320/14 Rady Gminy Gieraltowice z dnia 26 maja 2014 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości, zwalnia się w podatku od nieruchomości grunty, budynki lub ich części wykorzystywane na działalność statutową, polegającą na świadczeniu (wykonywaniu) zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej w rozumieniu przepisów o ochronie przeciwpożarowej, z wyjątkiem nieruchomości wykorzystywanych na prowadzenie działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, przyczyną powyższego był błąd techniczny, w wyniku którego w ewidencji podatkowej prowadzonej w systemie KSAT2000i, podczas wprowadzania danych w zakresie powierzchni budynków wykorzystywanych na potrzeby ochrony przeciwpożarowej, wynikających z deklaracji na podatek od nieruchomości na 2019 r., złożonej przez podatnika o nr karty kontowej 6630, wybrano zwolnienie ustawowe zamiast zwolnienia wynikającego z uchwały Rady Gminy.

W konsekwencji w rocznych sprawozdaniach Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do 31 grudnia 2019 r. oraz Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych gminy od początku roku do 31 grudnia 2019 r. nieprawidłowo wykazano dane poprzez zaniżenie o kwotę 1.238,68 zł skutków udzielonych przez Radę Gminy Gieraltowice zwolnień w podatku od nieruchomości.

Zadania w zakresie prowadzenia spraw związanych z wymiarem podatku od nieruchomości dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych, w tym spółek nie posiadających osobowości prawnej należały do Kierownika Referatu Podatków i Opłat Lokalnych. Nadzór w tym zakresie sprawował p. Michał Kafanke – Skarbnik Gminy Gieraltowice.

Wniosek nr 5

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Podatków i Opłat Lokalnych w zakresie prawidłowego prowadzenia ewidencji podatkowej w systemie informatycznym zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2004 r w sprawie ewidencji podatkowej nieruchomości (Dz.U. Nr 107, poz. 1138), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305).

W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- *W bilansie z wykonania budżetu Gminy Gieraltowice sporządzonym wg stanu na koniec 31 grudnia 2019 r. nie wykazano jako zobowiązań krótkoterminowych tej części zobowiązań z tytułu rat zaciągniętej w dniu 23 maja 2019 r. pożyczki, której spłata przypadła w ciągu 12 miesięcy następujących po dniu bilansowym. Powyższe zobowiązania wykazane zostały jako zobowiązania długoterminowe. Naruszono tym art. 3 ust. 1 pkt 22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r., poz. 395 z późn. zm.) oraz § 23 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.). Zgodnie ze wskazanymi przepisami ustawy, przez zobowiązania krótkoterminowe rozumie się ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całość lub tę część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego. Zgodnie z ww. przepisami rozporządzenia, bilans z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego powinien zawierać informacje w zakresie ustalonym w załączniku nr 7 do ww. rozporządzenia.*

W bilansie z wykonania budżetu Gminy Gieraltowice sporządzonym na dzień 31 grudnia 2019 r. w poz. I.1.2. „Zobowiązania długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)” wykazano zobowiązania długoterminowe w wysokości 519.636,40 zł, natomiast w poz. I.1.1. „Zobowiązania krótkoterminowe (do 12 miesięcy)” nie wykazano żadnych zobowiązań.

Zgodnie z wyjaśnieniami złożonymi przez pracowników Urzędu Gminy Gieraltowice, zobowiązania krótkoterminowe (do 12 miesięcy) wykazano pomyłkowo w zobowiązaniach długoterminowych, prezentując je jak w sprawozdaniach budżetowych.

Wysokość zobowiązań krótkoterminowych, które prawidłowo winny zostać wykazane w bilansie z wykonania budżetu Gminy Gieraltowice za 2019 r. w poz. Pasywa. I.1.1- „Zobowiązania finansowe krótkoterminowe (do 12 miesięcy)”, to 75.467,40 zł oraz odsetki w wysokości 14.890,99 zł, zgodnie z harmonogramem spłat rat pożyczki w 2020 r.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej budżetu (organu), sporządzania bilansu z wykonania budżetu Gminy Gieraltowice należały do Inspektora Referatu Planowania i Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawował Zastępca Skarbnika Gminy Gieraltowice.

Bilans z wykonania budżetu Gminy Gieraltowice za 2019 r. podpisali: p. Leszek Żogała – Wójt Gminy Gieraltowice oraz Zastępca Skarbnika Gminy Gieraltowice.

Wniosek nr 6

Zapewnić dokonywanie prawidłowego podziału zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek na krótkoterminowe i długoterminowe w celu ich wykazywania w bilansach z wykonania budżetu Gminy Gieraltowice, stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.) oraz § 23 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305).

- *W latach 2019 - 2020 zaniechano ujęcia w ewidencji księgowej budżetu na koncie 909 „Rozliczenia międzyokresowe” kosztów finansowych okresu sprawozdawczego stanowiących wydatki przyszłych okresów w korespondencji z kontem 260 „Zobowiązania finansowe”. Powyższe było niezgodnie z zasadami funkcjonowania ww. kont określonymi w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.) oraz zakładowym planie kont dla budżetu Gminy Gieraltowice, stanowiącym załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr 0050.243.2018 Wójta Gminy Gieraltowice z dnia 31 grudnia 2018 r., a następnie zarządzenia Nr 0050.290.2019 Wójta Gminy Gieraltowice z dnia 31 grudnia 2019 r. w sprawie ustalenia planu kont dla budżetu Gminy Gieraltowice*

wraz ze zmianą wprowadzoną zarządzeniem Nr 0050.111.2020 Wójta Gminy Gieraltowice z dnia 12 czerwca 2020 r.

Zgodnie ze wskazanymi przepisami, konto 909 służy do ewidencji rozliczeń międzyokresowych. Na stronie Wn konta 909 ujmują się w szczególności koszty finansowe okresu sprawozdawczego stanowiące wydatki przyszłych okresów (np. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek w korespondencji z kontami 134 lub 260).

Konto 260 służy do ewidencji zobowiązań zaliczanych do zobowiązań finansowych, z wyjątkiem kredytów bankowych, a w szczególności z tytułu zaciągniętych pożyczek i wyemitowanych instrumentów finansowych. Na stronie Wn konta 260 ujmują się wartość spłaconych zobowiązań finansowych, a na stronie Ma ujmują się wartość zaciągniętych zobowiązań finansowych.

W latach 2019 - 2020 w ewidencji księgowej budżetu /organu/ nie ujęto kosztów finansowych okresu sprawozdawczego stanowiących wydatki przyszłych okresów, tj. odsetek od zaciągniętej 23 maja 2019 r. pożyczki w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, pomimo że w latach objętych kontrolą Gmina Gieraltowice zaciągnęła zobowiązanie z tytułu pożyczki, w wyniku czego była zobowiązana do zapłacenia odsetek.

Skutkiem powyższego nie wykazano w bilansie z wykonania budżetu Gminy Gieraltowice wg stanu na 31 grudnia 2019 r. odsetek od pożyczki po stronie aktywa w poz. III „Rozliczenia międzyokresowe” w kolumnie stan na koniec roku: 2019 w kwocie 37.427,00 zł, oraz po stronie pasywa w poz. I.1 „Zobowiązania finansowe”, w tym: w poz. I.1.1. Krótkoterminowe (do 12 miesięcy) oraz w poz. I.1.2. „Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)” w kolumnie stan na koniec roku 2019 w łącznej kwocie 37.427,00 zł, w tym krótkoterminowe w wysokości 14.895,00 zł.

Powyższych wyliczeń dokonali pracownicy Urzędu Gminy Gieraltowice.

W trakcie kontroli pod datą 30 grudnia 2020 r. na podstawie dowodu PK 12/PK/248 przypisano odsetki w łącznej wysokości 37.427,00 zł.

Bilans z wykonania budżetu Gminy Gieraltowice sporządzony na dzień 31 grudnia 2019 r. podpisali: p. Leszek Żogała – Wójt Gminy Gieraltowice oraz Zastępca Skarbnika Gminy Gieraltowice.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej organu należały do Inspektora Referatu Planowania i Finansów. Nadzór w tym zakresie należał do Zastępcy Skarbnika Gminy Gieraltowice.

Wniosek nr 7

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Planowania i Finansów w zakresie prawidłowego ujmowania odsetek od zaciągniętych pożyczek w ewidencji księgowej budżetu (organu) na koncie 909 w korespondencji z kontem 260, stosownie do zasad funkcjonowania ww. kont, określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342), mając na uwadze art. 68 oraz 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305).

- W 2019 r. w bilansie Urzędu Gminy Gierałtowiec sporządzonym według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. wykazano stan aktywów i pasywów w kwotach innych niż wynikających z ewidencji księgowej jednostki Urzędu, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.), zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną. Stosownie do § 23 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2017 r. poz. 1911 z późn.zm.), bilans powinien zawierać informacje w zakresie ustalonym dla: jednostki budżetowej w załączniku nr 5 do ww. rozporządzenia.

Powyższe dotyczyło:

- aktywów w pozycji B.II – „Należności długoterminowe” wykazano 302.528,58 zł, zamiast kwoty 303.294,58 zł, różnica w kwocie 766,00 zł wynikała z salda Wn konta 226 „Długoterminowe należności z tytułu dochodów budżetowych”
- pasywów w pozycji D.IV – „Rozliczenia międzyokresowe” wykazano 315.159,78 zł, zamiast kwoty 315.925,78 zł, różnica w kwocie 766,00 zł wynikała z salda Ma konta 840 „Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów”.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Gminy Gierałtowiec, w bilansie jednostki sporządzonym na dzień 31 grudnia 2019 r. nie ujęto kwoty 766,00 zł z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, z uwagi na przeoczenie.

Osobą odpowiedzialną za przekazanie ww. danych do bilansu był Inspektor ds. księgowości podatkowej w Referacie Podatków i Opłat Lokalnych. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik Referatu.

Powyższy bilans został podpisany przez p. Leszka Żogała – Wójta Gminy Gierałtowiec oraz p. Michała Kafanke – Skarbnika Gminy Gierałtowiec.

Wniosek nr 8

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu w zakresie sporządzania sprawozdania finansowego Urzędu Gminy Gierałtowiec z uwzględnieniem danych wynikających z ksiąg rachunkowych dotyczących należności długoterminowych i rozliczeń międzyokresowych przychodów, mając na uwadze przepisy art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.), § 23 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2020 r. poz. 342), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305).

- *W rocznym jednostkowym sprawozdaniu RB-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do 31 grudnia 2018 r. nieprawidłowo wykazano dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych w dziale 756 „Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem”, rozdziale 75621 „Udziały gmin w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa” w kwocie 380.065,00 zł.*

Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.), zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje się w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną.

Według § 3 ust. 4 pkt 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2018 r. poz. 109 z późn. zm.), w kolumnie „Dochody otrzymane” ujmuje się kwoty udziałów, które wpłynęły na rachunki bankowe jednostek samorządu terytorialnego w okresie sprawozdawczym.

Natomiast zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 1 oraz § 9 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, sprawozdania jednostkowe są sporządzane przez kierowników jednostek organizacyjnych, kierowników jednostek obsługujących i naczelników urzędów skarbowych na podstawie ewidencji księgowej. Kierownicy jednostek, kierownicy jednostek obsługujących i naczelnicy urzędów skarbowych są obowiązani sporządzać sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

W sprawozdaniu RB-27S za okres od początku roku do 31 grudnia 2018 r, w dziale 756, rozdziale 75621, § 0010 w kolumnie Nr 8 - dochody otrzymane, została wykazana kwota 15.263.359,00 zł. Natomiast zgodnie z ewidencją księgową do konta 133 „Rachunek budżetu” oraz z wpływów z tego tytułu na bankowy rachunek budżetu, ww. dochody wynosiły 14.883.294,00 zł. Różnica wynosiła 380.065,00 zł i dotyczyła wpłaty udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych za grudzień 2018 r. w dniu 9 stycznia 2019 r.

Zgodnie z wyjaśnieniem Inspektora Referatu Planowania i Finansów, przyczyną powyższego był błąd pracownika.

Nieprawidłowość w tym zakresie stwierdzono również w trakcie poprzedniej kontroli, co znalazło odzwierciedlenie w wystąpieniu Prezesa Regionalnej izby Obrachunkowej w Katowicach, Znak: WK-610/16/4/17 z dnia 29 września 2017 r.

Sprawozdania roczne Rb-27S za okres od stycznia do 31 grudnia 2019 r., 2020 r. sporządzono prawidłowo w tym zakresie.

Sprawozdanie Rb-27S za 2018 r. zostało sporządzone przez Inspektora Referatu Planowania i Finansów oraz podpisane przez p. Michała Kafanke – Skarbnika Gminy Gierałtowiec i p. Romana Włodarza – Zastępcę Wójta Gminy Gierałtowiec.

Zadania w zakresie sporządzania sprawozdań należały do Inspektora Referatu Planowania i Finansów. Nadzór w tym zakresie należał do Zastępcy Skarbnika Gminy Gierałtowiec.

Wniosek nr 9

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Planowania i Finansów w zakresie sporządzania sprawozdań Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego, stosownie do § 3 ust. 4 pkt 4 Instrukcji

sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1564 z późn. zm.) oraz art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305).

W zakresie gospodarki nieruchomościami:

- *W latach 2017 - 2019 w wykazach nieruchomości sporządzanych w związku z oddaniem nieruchomości w dzierżawę nie wskazano terminów wnoszenia opłat oraz wysokości opłat z tytułu dzierżawy. Powyższe było wymagane art. 35 ust. 2 pkt 8, 9 ustawy o gospodarce nieruchomościami z dnia 21 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 2147, z późn. zm.), w myśl którego w wykazie określa się odpowiednio: wysokość opłat z tytułu użytkowania, najmu lub dzierżawy; terminy wnoszenia opłat.*

Powyższe dotyczyło siedmiu przypadków, w których nie wykazano terminów wnoszenia opłat oraz wysokości opłat z tytułu dzierżawy. Natomiast w jednym przypadku nie wykazano wysokości opłat z tytułu dzierżawy.

Zadania w zakresie sporządzania wykazów nieruchomości należały do byłego Inspektora Referatu Gospodarki Komunalnej. Bezpośredni nadzór nad pracownikiem sprawował Kierownik Referatu Gospodarki Komunalnej.

Wniosek nr 10

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Gierałtowiec w zakresie sporządzania wykazów nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę stosownie do art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1990, z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305).

W zakresie wynagrodzeń:

- *W latach 2018 - 2021 nieprawidłowo naliczono dodatkowe wynagrodzenie roczne przysługujące odpowiednio za lata 2017 - 2020 dla pracowników Gminy Urzędu Gierałtowiec, poprzez wliczanie do podstawy tego wynagrodzenia, poza stałymi składnikami wynagrodzenia, również nieperiodycznych wypłat za spełnienie określonego zadania tj. jedno - lub dwumiesięcznych dodatków specjalnych.*

Powyższe było niezgodne z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. z 2016 r., poz. 2217 z późn. zm.), w związku z § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. 1997 r. Nr 2, poz. 14 z późn. zm.). Stosownie do przepisów ww. ustawy, dodatkowe wynagrodzenie roczne ustala się w wysokości 8,5% sumy wynagrodzenia za pracę otrzymanego przez pracownika w ciągu roku kalendarzowego, za

który przysługuje to wynagrodzenie, uwzględniając wynagrodzenie i inne świadczenia ze stosunku pracy przyjmowane do obliczenia ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy.

Natomiast w myśl § 6 ww. rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej, wynagrodzenie za czas urlopu wypoczynkowego ustala się z uwzględnieniem wynagrodzenia i innych świadczeń ze stosunku pracy, z wyłączeniem m.in.: jednorazowych lub nieperiodycznych wypłat za spełnienie określonego zadania bądź za określone osiągnięcie.

Skutkiem powyższego, dodatkowe wynagrodzenie roczne dla 17 pracowników Urzędu Gminy Gierałtowiec za lata 2017 - 2020 zostało naliczone i wypłacone w wysokości wyższej od należnej o łączną kwotę 2.378,06 zł brutto.

Zadania w zakresie sporządzania listy płac z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego należały do byłego oraz obecnego Inspektora w Referacie Organizacyjno-Kadrowo-Płacowym. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik Referatu Organizacyjno-Kadrowo-Płacowego.

Wniosek nr 11

Ponownie obliczyć dodatkowe wynagrodzenie roczne dla pracowników Urzędu Gminy Gierałtowiec za lata 2017 - 2020 bez uwzględnienia jednorazowych lub nieperiodycznych wypłat za spełnienie określonego zadania bądź za określone osiągnięcie, mając na uwadze wymogi art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1872) w związku z § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. 1997 r. Nr 2, poz. 14 z późn. zm.), a następnie podjąć działania w celu dobrowolnego zwrotu do budżetu Gminy kwot wypłaconego zawyżonego dodatkowego wynagrodzenia rocznego za powyżej wskazane lata, a w przypadku braku dobrowolnego zwrotu - od osób odpowiedzialnych za nieprawidłowe naliczenie ww. wypłat, mając na uwadze zasady określone w przepisach działu piątego ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320 z późn. zm.).

Wniosek nr 12

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Gierałtowiec w zakresie naliczania i wypłacania pracownikom dodatkowego wynagrodzenia rocznego zgodnie z wymogami art. 4 ust 1 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1872) w związku z § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. 1997 r. Nr 2, poz. 14 z późn. zm.) mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.).

- *W latach 2017 - 2020 przyznano dodatki specjalne w ramach wynagrodzenia za pracę trzem Zastępcom Wójta Gminy Gieraltowice bez wskazania okresu na jaki przyznano dodatek oraz bez wskazania zwiększonych obowiązków służbowych lub dodatkowych zadań. Powyższe było niezgodne z art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 902 z późn. zm.). Stosownie do tego przepisu, pracownikowi samorządowemu z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań może zostać przyznany dodatek specjalny.*

W myśl § 6 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr 0050.212.2017 Wójta Gminy Gieraltowice z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie regulaminu wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych w Urzędzie Gminy Gieraltowice.(ze zm.), z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań pracownikowi może zostać przyznany dodatek specjalny.

Natomiast zgodnie z § 5 ust. 1 i 2 załącznika Nr 1 do poprzednio obowiązującego zarządzenia Nr OKO-0152/75/2009 Wójta Gminy Gieraltowice z dnia 7 sierpnia 2009 r. w sprawie regulaminu wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych w Urzędzie Gminy Gieraltowice (ze zmianami), z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań pracownikowi może zostać przyznany dodatek specjalny. Dodatek, o którym mowa, może być przyznany pracownikowi na czas realizacji zwiększonego zakresu obowiązków lub powierzenia dodatkowych zadań.

Dodatki specjalne przyznano miesięcznie na czas nieokreślony:

- dla p. Janusza Korusa – Zastępcy Wójta Gminy Gieraltowice na podstawie pisma Nr KP-1120/1/33/2010 z dnia 12.marca 2010 r. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. wypłacono dodatek specjalny w łącznej kwocie 22.363,80 zł brutto.

- dla p. Tomasza Kowola – Zastępcy Wójta Gminy Gieraltowice na podstawie załącznika do zarządzenia Nr 0050.155.2017 w sprawie powołania Zastępcy Wójta Gminy Gieraltowice z dnia 22 września 2017 r. oraz zarządzenia Nr 0050.132a.2018 Wójta Gminy Gieraltowice w sprawie zmiany warunków wynagradzania Zastępcy Wójta Gminy Gieraltowice z dnia 5 lipca 2018 r. W okresie od 1 października 2017 r. do 30 listopada 2018 r. wypłacono ww. dodatek w łącznej kwocie 17.495,00 zł brutto.

- dla p. Romana Włodarza – Zastępcy Wójta Gminy Gieraltowice na podstawie zarządzenia Nr 0050.214.2018 z dnia 30 listopada 2018 r. w sprawie ustalenia warunków pracy i wynagrodzenia Zastępcy Wójta Gminy Gieraltowice. W okresie od 1 grudnia 2018 r. do 28 lutego 2021 r. wypłacono dodatek specjalny w łącznej kwocie 59.158,40 zł brutto.

W dokumentach tych nie wskazano także zakresu zwiększonych obowiązków lub powierzonych dodatkowych zadań.

Z wyjaśnień złożonych przez Wójta Gminy Gieraltowice wynika, iż powodem ustalenia wynagrodzenia Zastępców Wójta Gminy Gieraltowice z uwzględnieniem nieperiodycznych dodatków specjalnych, bez wskazania okresu na jaki zostają przyznane oraz bez powierzenia dodatkowych zadań, była błędna interpretacja przepisów. Zaś dodatkowe zadania dla Zastępców Wójta były zlecane w formie ustnej.

Zarządzenie z dnia 30 listopada 2018 r. podpisał p. Leszek Żogała – Wójt Gminy Gieraltowice. Natomiast Pismo z dnia 12 marca 2010 r., zarządzenie z dnia 22 września 2017 r. oraz zarządzenie z dnia 5 lipca 2018 r. podpisał p. Joachim Bargiel – były Wójt Gminy Gieraltowice.

Zadania w zakresie sporządzania pism i zarządzeń, na podstawie których zostały ustalone wynagrodzenia należały do Kierownika Referatu Organizacyjno-Kadrowo-Płacowego. Nadzór w tym zakresie sprawował Wójt Gminy Gierałtowice.

Wniosek nr 13

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Gierałtowice w zakresie prawidłowego dokumentowania przyznania dodatku specjalnego dla Zastępców Wójta Gminy Gierałtowice wraz z uzasadnieniem podstawy jego przyznania, mając na uwadze wymogi art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1282) oraz § 6 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr 0050.212.2017 Wójta Gminy Gierałtowice z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie regulaminu wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych w Urzędzie Gminy Gierałtowice (ze zmianami).

W zakresie wypłaty dodatków uzupełniających dla nauczycieli – art. 30a ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela:

- *W latach 2018 - 2021 nieprawidłowo przeprowadzono analizę danych zawartych w sprawozdaniach z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w zakresie wydatków poniesionych w latach 2017 - 2020 na dodatkowe wynagrodzenia roczne dla nauczycieli stażystów, którzy awansowali w trakcie danego roku.*

Zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2016 r., poz. 1379 z późn. zm.), wynagrodzenie nauczycieli składa się (także) z innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy (m.in. z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego) Stosownie art. 30a ust. 1 ww. ustawy, W terminie do dnia 20 stycznia każdego roku organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego przeprowadza analizę poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3, oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego.

Natomiast według § 3 ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r., Nr 6, poz. 35 z późn. zm.), nauczycieli, którzy w danym roku uzyskali kolejny stopień awansu zawodowego, przy ustalaniu średniorocznej struktury zatrudnienia uwzględnia się odpowiednio na stopniach awansu zawodowego proporcjonalnie do okresu pobierania wynagrodzenia na danym stopniu awansu zawodowego.

Na wydrukach w zakresie faktycznie poniesionych wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w latach 2017 - 2020, na podstawie których sporządzane są w Urzędzie Gminy Gierałtowice sprawozdania ze średnich wynagrodzeń nauczycieli, w kolumnie „dodatkové wynagrodzenie roczne” – nauczyciel stażysta, nie wskazano kwoty (części lub całości) dodatkowego wynagrodzenia rocznego wypłaconego nauczycielom stażystom, którzy w roku poprzedzającym wypłatę dodatkowego wynagrodzenia rocznego awansowali na stopień nauczyciela kontraktowego. Nauczycielom awansującym w trakcie roku z nauczyciela stażysty na nauczyciela kontraktowego całość dodatkowego wynagrodzenia rocznego ujmowano w komunie „dodatkové wynagrodzenie roczne” – nauczyciel

kontraktowy ww. zestawieniach, pomimo iż część lub całość tego wynagrodzenia została wypracowana przez tych nauczycieli na niższym stopniu awansu zawodowego, tj. jako nauczyciel stażysta.

Powyższe stwierdzono w dwóch jednostkach oświatowych objętych kontrolą, tj. Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Chudowie oraz Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Przyszowicach, w których występowały w trakcie roku przypadki zmiany stopnia awansu zawodowego z nauczycieli stażystów na nauczycieli kontraktowych.

W rezultacie błędnego ujęcia w całości dodatkowego wynagrodzenia rocznego w kolumnie „dodatkowe wynagrodzenie roczne” – nauczyciel kontraktowy:

- W Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Chudowie za 2020 rok w kolumnie „dodatkowe wynagrodzenie roczne” – nauczyciel stażysta nie wykazano kwoty 1.265,69 zł,

- W Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Przyszowicach w kolumnie „dodatkowe wynagrodzenie roczne” – nauczyciel stażysta nie wykazano:

➤ za 2017 rok – kwoty 3.208,22 zł;

➤ za 2018 rok – kwoty 1.662,40 zł;

➤ za 2019 rok – kwoty 2.148,17 zł;

➤ za 2020 rok – kwoty 734,59 zł.

Kwoty te zostały uwidocznione w całości w pozycji „dodatkowe wynagrodzenie roczne” – nauczyciel kontraktowy na wydrukach w zakresie faktycznie poniesionych wydatków na wynagrodzenia nauczycieli.

Powyższe skutkowało wykazaniem niższych kwot niż należało w sprawozdaniach z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego. Zaniżenie wydatków na poszczególnych stopniach awansu nie spowodowało konieczności wypłaty dodatku uzupełniającego.

Z wyjaśnień uzyskanych od Kierownika Referatu Edukacji przyczyną nieprawidłowości było ograniczenie programu Vulcan, na podstawie którego dokonywane są obliczenia niezbędne do sporządzenia sprawozdania ze średnich wynagrodzeń nauczycieli. W programie kolumna „dodatkowe wynagrodzenie roczne” nauczyciel stażysta, nie uwzględnia kwoty dodatkowego wynagrodzenia rocznego nauczycieli stażystów, którzy w trakcie roku uzyskali wyższy stopień awansu zawodowego.

Obowiązek przeprowadzenia analizy poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli (w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 ustawy Karta Nauczyciela) spoczywa na organie prowadzącym szkołę, w myśl art. 30a ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela.

Powyższe przekłada się na obowiązek weryfikowania przez organ prowadzący, danych przekazywanych przez wszystkie szkoły i placówki oświatowe – prowadzone przez Gminę Gieraltowice – w celu sporządzenia sprawozdań z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego.

Zadania związane z przeprowadzaniem analizy poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego, a także ze sporządzeniem sprawozdań, należały do pracowników Referatu Edukacji. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik Referatu Edukacji.

Sprawozdanie za rok 2017 zostało zatwierdzone przez p. Joachima Bargiela – byłego Wójta Gminy Gieraltowice i sporządzone przez Kierownika Referatu Edukacji i Zdrowia. Natomiast sprawozdania za lata 2018 - 2020 zostały zatwierdzone przez p. Leszka Żogałę – Wójta Gminy Gieraltowice i sporządzone przez Kierownika Referatu Edukacji i Zdrowia.

Wniosek nr 14

Sporządzić korekty sprawozdań z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego we wszystkich szkołach prowadzonych przez Gminę Gieraltowice za lata 2017 - 2020, z uwzględnieniem w faktycznie poniesionych wydatkach na wynagrodzenia nauczycieli, dodatkowego wynagrodzenia rocznego naliczonego za rok poprzedni wszystkim nauczycielom zmieniającym w trakcie roku stopień awansu zawodowego, a wypłaconego im w roku podlegającym analizie, mając na uwadze art. 30 ust. 1 pkt 4, art. 30a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r. poz. 2215 z późn. zm.) oraz § 3 ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1303).

Wniosek nr 15

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Edukacji, którym powierzono dokonywanie analizy poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, stosownie do art. 30 ust. 1 pkt 4 i art. 30a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r. poz. 2215 z późn. zm.) oraz § 3 ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1303), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4** ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wносить do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Zastępca Prezesa
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach

Elektronicznie podpisany przez Krzysztof Aleksander Róg

Krzysztof Róg